

RUTU

Tire te, ta ka kurɔ goon gari yã wi ba mò Rutu. Rutu wi, u ñ sãa Isireli. Ta sun sãosimø nge me u kã dua Gusunøn tãmbu Isireliba são. Ta maa Rutu win børøkiniru sãosi win durøn tãmbu são ka naanø ye u Gusunø Isireliban Yinni kua.

Rutu ka win dwaal mero ba raa wãa yãaru são. Ben naanø ye ba Gusunø kuan sõ, u bu kua dukiagibú sere u mam derø Rutu u bii mara ma bii wi, u kua Dafidin debu.

Tire ten kpunaa

1. Naomi u gøsira u wura Bøtelehemuø, wiru 1.
2. Rutu u Boasin kñ geeru wa, wiru 2 ka wiru 3.
3. Boasi u Rutu sua kurɔ, wiru 4.

Elimelokin yenun noni swãaru

¹ Kparobun waati são, gðøra dua Isireliban temø. Yera durø goo u seewa Bøtelehemun di ye ya wãa Yudan temø, u da u wãa Møabuø ka win kurɔ ka win bii tøn durøbu yiru. ² Durø win yñsira Elimeleki. Win kurøwa Naomi. Win bii ben yñsa wee, Maloni ka Kilioni. Be kpuro ba sãawa Efaratan bweseru. Ben wuuwa Bøtelehemu, Yudan temø. Ye Elimeleki ka win tøn be kpuro ba tura Møabu mi, yera ba ben wãa yeru kua. ³ Sãø teeru, Elimeleki u kpuna u gu. Ma u Naomi ka bibu yiru ye deri. ⁴ Ma bii be, ba Møabun bii wøndiaba sua kurøbu. Kurɔ ben turon yñsira Oripa, turowa maa Rutu. Ma ba wãa mi sannu sere n ka kua wðø wøkuru. ⁵ Yen biruwa Maloni ka Kilioni ba kpuna ba gu. Ma Naomi u tia wi turo. U ñ ka win durø, u ñ maa ka win bibu yiru ye.

*Naomi ka Rutu
ba g̃osira Beteleh̃emuɔ*

6-7 Yeniban biru, Naomi u nuɑ Gusunɑ u win təmbu durom kua u bu dīqanu wē. Yera u seewa s̃ō teeru ka win bigii kurəbu M̃aabun di, ba wiɔ Yudan temo. **8** Ma u bigii kurə be s̃ōwa u ñee, b̃eɛn baawure u wuro win m̃eron yenuɔ, kpa Yinni Gusunɑ u b̃eɛ gea kua nge me i b̃eɛn durə be ba gu kua, ka maa ñen tii. **9** Kpa Yinni Gusunɑ u de b̃eɛn baawure u durə wa u w̃era win yenuɔ.

Ma u ben baawure s̃ōsu u bu ñoɔ kana. Saa ye s̃ōra ba wuri ñoɔ kp̃eɛ ba sw̃i. **10** Yera ba ñùn s̃ōwa ba ñee, sa ko ka nun dawa wunen təmbun mi.

11 Ma Naomi u bu s̃ōwa u ñee, bii kurəminu, i wuro b̃eɛn təmbun mi. Mbaŋ daaba i ko k̃a man da. Domi na ñ m̃aq bii tən durəbu tie nukurə be b̃a koo ko b̃eɛn durəbu. **12** N ñ men na, i g̃osiro ñen bii kurəminu. Domi na bukura k̃a, na ñ maa s̃ā wi u koo durə sua. Baa ñà ñ maa b̃eɛ s̃ōwa na ñee, kon durə wa w̃oku te kpa ñ gura sua ñ bii ma, **13** i ko i ỹra ù ñ kp̃eɛ i sere ñùn sua durə? Nge win s̃ōna i ko ñee, i ñ durə goo suam̃o? Aawo, ñen bii kurəminu, yeni ya ñ kooro. B̃eɛn s̃ōna na nuki sankire too. Domi Gusunɑ u man win ñomu s̃ere.

14 Yera be kpuro ba maa wuri ñoɔ kp̃eɛ ba sw̃i. Ma Oripa u Naomi s̃ōsu u ñùn ñoɔ kana u doona. Adama Rutu kun ñùn deri. **15** Yera Naomi u ñee, wee wunen beruse u wura win təmbun mi, kpa ba ñ ben b̃unu s̃āam̃o sannu. Wunen tii a g̃osiro a ñùn sw̃i.

16 Ma Rutu u ñee, a ku man tilasi ko ñ ka nun deri. A de ñ ka nun da. Domi mi a d̃eɔ miya kon da. Mi a w̃āa, miya ko na ñ w̃āa. Kpa wunen təmbu bu ko ñen təmbu. Kpa Gusunɑ wunen Yinni u ko ñen

Yinni. ¹⁷ Mi kaa gbi, miya kon gbi, kpə bu sun sike mi sannu. Gāanu nù n dera na nun deri, ma n kun mō gəə, Gusunə u man kuo nge me u kī.

¹⁸ Ye Naomi u wa ma Rutu u yɔ̄rawa u ka nùn da, yera u n̄ maa gee gerua.

¹⁹ Ma be yiru ye kpuro ba da Betelehēmuɔ sannu. Ye ba tura mi, ma biti təmbu mwa ba mò, Naomiwa mini? ²⁰ Ma u bu wisa u neε, i ku maa man soku Naomi, i man sokuo Mara *. Domi Dam kpurogii u man nuki sanka. ²¹ Doo nɔ̄ra na ka yara minin di, adama Yinni Gusunə u dera na gəsirama nəm dira. N n̄ men na, mban səna i man sokumə Naomi. Domi wee Yinni Gusunə Dam kpurogii u man taare wẽ, ma u man nuku sankiranu kpẽe.

²² Nge meya Naomi ka win bigii kurɔ Rutu, Mɔ̄abu, ba ka Mɔ̄abun tem deri ba na Betelehēmuɔ dĩa ni ba mò ɔɔsun gẽerun tore sɔ̄o.

Rutu u dĩanu kunənu mò

Boasin gberɔ

2

¹ Naomin durɔ Elimeləkin dusi goo u wāa wi ba mò Boasi. Durɔ wi, u dukia mɔ, u maa bəerɛ mɔ.

² Yera sɔ̄o teeru Rutu Mɔ̄abu u Naomi sɔ̄owa u neε, a de n̄ da goo wi u koo man tən geeru kuan gberɔ n̄ dĩanu kunənu ko. Ma Naomi u neε, ya wā, a doo nən bii kurɔbu.

³ Ma u seewa u da goon gberɔ u ɔɔsu kunənu mò, u ka be ba ɔɔsu gẽemə sw̄i. N deema gbee te, ta sāawa Boasigiru Elimeləkin dusi.

* **1:20** Mara - Yīsi ten tubusiana sosura. Naomi, yīsi ten tubusiana, dobu.

4 Yera Boasin tii u seema Betelehemun di u na gberu mi, u win som kowobu tabura u nee, Yinni Gusuno u n ka bee waa.

Ma ba nün wisaa ba nee, kpa u maa nun domaru kua.

5 Saa yera u win som kowo ben wirugii bikia u nee, waran kurawa bii kurabu ge.

6 Wirugii wi, u nün wisaa u nee, kuraw Mæabu wi u ka Naomi woma wiya mi. **7** U na u nee, su de u sun swi u n dianu kunonu mà. Ye sa wura, ma u win somburu wori saa buru ten di, u n wære sere ka te, ma n kun mo ye u da u sina saa fiiko saaro.

8 Saa yera Boasi u Rutu səwa u nee, a nəmə bii kurabu, a n da ne mini baadomma, a ku maa da goon gbero. A na a n kunonu mà a n nen som kowo bii kuramii nini swi a n laakari sāa mi ba gēmə. **9** Na maa nen som kowobu səwa na nee, bu ku nun baba. Nim nōru gā n nun mà, a doo a nə ben bwāa nin mi, mì səa ba nim take.

10 Saa ye səra Rutu u yiira kure u wiru tem girari u nee, amona na ka kii geeru wa wunen mi, ne wi na sāa səa.

11 Ma Boasi u nün wisaa u nee, sa nua ye a wunen dwaa mero kua saa min di wunen duru u gu, ka nge me a wunen baaba ka wunen mero deri, ka wunen tem ka sere maa wunen bweseru. Ma a na besen bweseru səa te a n daa yē. **12** N n men na, Gusuno Isireliban Yinni wi, win mi a na u ka nun kōsu u nun yen dibu kɔsia mam mam ye a kua kpuron sō.

13 Saa yera Rutu u nee, nen yinni, na wa ma a man kii geeru səosi. Domi a ka man gari kua, a nen nukuru yemiasia, ne wi na n wunen som kowobun goo tura.

14 Sanam me ba dimo, Boasi u nùn sɔ̄owa u nee, a susima a pēe sua a sōre kpee sɔ̄o kpa a di.

Ma Rutu u sina sōm kowo ben bəkuo. Yera ba nùn dobi sənde wē u di. Ye u deba ma u sukum berua. **15** Yen biru, u seewa u ka dīanu kunənu ko. Ma Boasi u win sōm kowobu sɔ̄owa u nee, i de u mam dīanu kunənu ko ka mi i n̄ gā. I ku nùn yinari. **16** Kpa i dīa nəmusu gasu deri u ka wa u gura. I ku maa nùn wəkisi.

17 Yen dəma te, Rutu wi, u dīanu kunənu kuawa saa bururun di sere ka yokao. Domi ni u wa nin yari yi kuawa kilo tənan saka. **18** Yen biru, u yi sua u ka da yənuo u win dwaa mero sɔ̄osi ka sere maa dīa ni u din sukum, ma u ye kpuro win dwaa mero wi yiiya. **19** Yera win dwaa mero u nùn bikia u nee, waran gberəwa a dīa nini wa a kunənu kua me giso. Gusuno u yēro domaru kua wi u wunen bwisiku nini kua.

Ma Rutu u nùn wisə u nee, Boasin gberəwa u səmburu kua dəma te. **20** Ma Naomi u nee, Boasi wi, u sāawa besen dusi wi u ra sun tubi di. Yinni Gusuno wì u ra baadomma gəribu ka wasobu durom kue, u nùn domaru kua.

21 Rutu u maa Naomi sɔ̄owa u nee, durəwi, u mam man sɔ̄owa u nee, na n da n wāa ka win sōm kowobu sere bu ka win dīa ni gē bu kpe.

22 Ma Naomi u nee, ya wā. N n men na, a ku ra maa da goon gberə. A doo a ka win sōm kowo tən kurə be swīina.

23 Yera Rutu u ra n ka Boasin sōm kowo tən kurə be səmburu mə sere ba ka ben oosu ka alikama gā ba kpa. Adama Naomin miya u wāa u ka səmbu te daamo.

Rutu u durə wa

3

¹ Sɔ̄o teeru Naomi u win bigii kurɔ Rutu sɔ̄owa u nεe, na kon nun wāa yero kua mi kaa wεra, kpa a n ka nuku dobu mɔ. ² Boasi wìn sɔ̄m kowo tɔn kurɔbu a ra n swīi, u sāawa besen dusi. Wee tε, u koo da wɔ̄ku te, u alikama sara doo soo yero. ³ Yen sɔ̄, a woburuo, kpa a wunen yāa geenu doke, kpa a tii turare yēka, kpa a nùn naamwε doo soo yero mi. Adama a ku de durɔ wi, u nun tubu sere u ka di u nɔ u kpe. ⁴ Saa ye u da u kpuna, a mεerio mi u kpī. Yen biru, kpa a win bekuru gbabia a kpuna win naasu già. Saa yera u koo nun sɔ̄ ye u kī a ko. ⁵ Ma Rutu u win dwaa mero sɔ̄owa u nεe, ye a man sɔ̄owa kpuro, yera kon ko.

⁶ Ma u seewa u da doo soo yero mi, u kua nge mε win dwaa mero wi, u nùn sɔ̄owa kpuro. ⁷ Ye u wa Boasi u di u kpa u nɔra, u da u kpuna mi win dīanu suba, saa yera Rutun tii u da sεe u durɔ win bekuru gbabia u kpuna win naaso. ⁸ Ye n kua wɔ̄ku suunu, yera Boasi u dom nanda u yēsa gəsia, ma u deema wee kurɔ goo u kpī win naaso. ⁹ Ma u bikia u nεe, wara mi.

Rutu nùn wisə u nεe, nəna wunen yoo Rutu. A man yakio kpa n ko wunen kurɔ, domi wuna a ra man tubi di.

¹⁰ Ma Boasi u nεe, Yinni Gusunɔ u nun domaru kua nən bii kurɔbu. Wunen bɔrɔkini te a man sɔ̄osi mini, ta kere te a wunen dwaa mero kua. Domi a n̄ aluwaasi goo kasu a sua wi u sāa sāaro, n̄ kun mε gobigii. ¹¹ Yen sɔ̄, nən bii kurɔbu, a ku berum ko. Ye a bikia kpuro yera kon nun kua. Domi nən tɔmbu kpuro ba nua ma wunε kurɔ geowa. ¹² Geema, kon kpī n nun tubi di, adama goo wāa wi u sāa wunen

durən mero bisi n nən mi turuku kere. ¹³ A kpunə mini wəku te. Sia bururu, ù n kī u nun tubi di, u koo yen gari ko. Adama ù n yina, sere ka Yinni Gusunən wāaru, nən tiiwa kon ye ko. N n men na, a kpunə mini sere sia.

¹⁴ Ma Rutu u kpuna gee Boasi u naasu tīi sere n ka kua bururu. Adama təmbu bu ka nùn wa kpuro, u seewa. Yera Boasi u nùn səowə u nεe, a ku de goo u nə ma tən kurə goo u na doo soo yeru mini. ¹⁵ Ma u maa Rutu səowə u nεe, a wunen beku te a wukiri mi tərio.

Ma u tu təria. Yera Boasi u nùn əəsu kilo wəkura nəəbu wisia u bəkua u nùn wə. Ma Rutu u gəsira u da wuuə. ¹⁶ Saa ye u tura win dwaa meron mi, ma dwaa mero u nùn bikia u nεe, wuna mi nən bii kurəbu?

Ma Rutu u nεe, oo, nəna.

Yen biru, u dwaa mero saaria ye Boasi u nùn kua. ¹⁷ U nεe, durə wi, u nεe, na ñ gəsirə wunen mi nəm dira. Yen səna u man əəsu kilo wəkura nəəbu ye wə.

¹⁸ Ma Naomi u nùn wisa u nεe, a sinə mini səe nən bii kurəbu sere su ka wa mə gari yi, yi koo ka wiru goora. Domi durə win bwəra kun kpunamə ma n kun mə u yi wiru go gisə.

Boasi u Rutu sua kurə

4

¹ Bururu Boasi u da u sinə wuun gbāra kənnəwə mi ba ra siri. Yera u win mero bisi goo wa u sarə. N deema win gariya u raa Rutu səowə u nεe, wiya u koo nùn yakia u tubi di. Ma u nùn soka u nεe, waanə, a na mini.

Ma u na u yɔ̄ra. ² Yera Boasi u wuun guro gurobu sɔ̄o tɔ̄mbu wɔ̄kuru soka, ma u nee, i sīnɔ̄ mini. Ma ba sina. ³ Saa yera u win mero bisi wi sɔ̄ɔwa u nee, Naomi wi u wɔ̄ma saa Mɔ̄abun di u tem dɔ̄ramɔ̄ me mu sāa Elimeleki besen mero bisigum. ⁴ Yen sōna na gɔ̄ru doke n nun ye nɔ̄ɔsia. Kpa a mu yakia a tubi di wuugibu ka besen guro gurobun wuswaa. À kun maa mu yakiamɔ̄, a man sɔ̄ kpa na n yɛ̄. Domi wunen biru goo sari wi koo mu yakia u tubi di ma n kun mɔ̄ ne.

Ma durɔ̄ wi, u nee, kon mu yakia.

⁵ Yera Boasi u nùn sɔ̄ɔwa u nee, dɔ̄ma te kaa mu yakia a tubi di, ka Rutu Mɔ̄abu Elimelokin biin gɔ̄mini sanña kaa mɛnna a yakia a tubi di. Kpa Elimelokin ȳisiru tu ku ka gbi.

⁶ Ma durɔ̄ wi, u nee, n̄ n men na, na n̄ maa mu yakiamɔ̄. Domi ye na mɔ̄ nen tii ya koo ra kam ko. Yen sɔ̄, na nun mu deria. A yakio a tubi di.

⁷ N deema sanam me, Isireliba sɔ̄o, wi u gāanu kɔ̄sinamɔ̄ ka goo, n̄ kun me u gāanu yakiamɔ̄, u ra win bara nɔ̄o teu potewa u wiɛnɔ̄ wɛ̄ ga n ka sāa seeda. ⁸ Yera durɔ̄ wi, u Boasi sɔ̄ɔwa u nee, a tem me yakio. Ma u win bara nɔ̄o teu sua u nùn wɛ̄. ⁹ Ma Boasi u wuun bukuro be, ka tɔ̄n be ba wāa mi kpuro sɔ̄ɔwa u nee, bɛ̄eyə i sāa nen seedagibu gisɔ̄, ma na Elimeleki ka win bibu Kilioni ka Malonin yānu kpuro yakia saa Naomin min di na tubi di. ¹⁰ Mɛ̄ya na maa Rutu Mɔ̄abu wi u sāa Malonin gɔ̄mini yakia u kua nen kurɔ̄. Kpa Malonin tubi ye u deri yu ku ka kam ko. Kpa win ȳisiru tu ku gbi win bweseru sɔ̄o ka sere maa wuu geni sɔ̄o.

¹¹ Ma guro guro be, ka tɔ̄n be ba wāa mi, ba nee, mɛ̄ya sa sāa wunen seedagibu. Yinni Gusunɔ̄ u de

kurə wi u duə wunen yenuə mi, u ko nge Raseli ka Lea. Domi be yiru yera ba Isirelin bweseru mara. Gusunə u maa nun ko tən boko kpa a yīsiru yari Betelehēmu ye səə Efaratan bweseru səə. ¹² Kpa u de bii be kurə wi, u koo nun maruan bweseru tu ko nge Peresin bweseru wi Tamaa u Yuda marua.

Boasin bweseru

¹³ Yen biru, Boasi u Rutu yenu doke. Ma u ka nùn mənna. Yinni Gusunə u dera Rutu u gura sua, ma u bii tən durə mara. ¹⁴ Ma tən kurəbu ba Naomi səəwa ba nəε, sa Yinni Gusunə siara wi u dera a goo wa u nun yakia. Gusunə u de u yīsiru yari Isireli. ¹⁵ Wunen bigii kurə wi, u bibu nəəba yiru kere be kaa n mə. Domi u nun kī too. Wee u nun bii tən durə marua wi u koo nun wāa kpaaru wē. Kpa u nun nəəri wunen təkəru səə.

¹⁶ Ma u bii wi sua u taaru səndi u ka səəsi ma u kua win tii tiigii. Yen biru, u nùn mwa u nəərimə. ¹⁷ Yera Naomin kpaasibu ba nəε, wee ba Naomi bii tən durə marua. Ma ba nùn yīsiru kā Obədi. Wiya u seewa u Isai Dafidin tundo mara.

Dafidin sikadoba

¹⁸ Be ba sāa Peresin bweseru be wee. ¹⁹ Peresi u Hesironi mara. Ma Hesironi u seewa u Ramu mara. Ma Ramu u seewa u maa Aminadabu mara. ²⁰ Ma Aminadabu u seewa u Nasoni mara. Ye Nasoni u seewa, yera u Saaməə mara. ²¹ Ma Saaməə u seewa u Boasi mara. Ye Boasi u seewa ma u Obədi mara. ²² Ma Obədi u seewa u Isai mara. Ma Isai u maa seewa u Dafidi mara.

Bibeli Gusunɔn Gari
The Holy Bible in the Baatonum language of Benin,
also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8